Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2026)0003

Direktivet om en rättvis omställning i arbetslivet: säkerställa skapandet av arbetstillfällen och blåsa nytt liv i lokala ekonomier

Europaparlamentets resolution av den 20 januari 2026 med rekommendationer till kommissionen om direktivet om en rättvis omställning i arbetslivet: säkerställa skapandet av arbetstillfällen och blåsa nytt liv i lokala ekonomier (2025/2131(INL))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av artiklarna 153 och 225 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),

– med beaktande av yttrandet från utskottet för rättsliga frågor över den föreslagna rättsliga grunden,

– med beaktande av artiklarna 47 och 55 i arbetsordningen,

– med beaktande av artiklarna 4, 9, 46, 149, 151, 153, 162, 164, 174–178 och 349 i EUF-fördraget,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 december 2019 om den europeiska gröna given (COM(2019)0640),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 4 mars 2021 om handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter (COM(2021)0102),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens[1],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1056 av den 24 juni 2021 om inrättande av Fonden för en

[1] EUT L 57, 18.2.2021, s. 17.

rättvis omställning[2],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1057 av den 24 juni 2021 om inrättande av Europeiska socialfonden+ (ESF+) och om upphävande av förordning (EU) nr 1296/2013[3],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/691 av den 28 april 2021 om Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för uppsagda arbetstagare (EGF) och om upphävande av förordning (EU) nr 1309/2013[4],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/955 av den 10 maj 2023 om inrättande av en social klimatfond och om ändring av förordning (EU) 2021/1060[5],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG[6],

– med beaktande av briefingen om bedömningen av det europeiska mervärdet från september 2025, med titeln *Direktivet om en rättvis omställning i arbetslivet: säkerställa skapandet av arbetstillfällen och blåsa nytt liv i lokala ekonomier*,

– med beaktande sin resolution av den 23 november 2023 om skapande av arbetstillfällen: rättvis omställning och investering i samhällsutveckling,

– med beaktande av Internationella arbetsorganisationens (ILO) resolution om en rättvis övergång mot ekonomiskt hållbara ekonomier och samhällen för alla[7],

– med beaktande av Enrico Lettas rapport av den 10 april 2024 *Much more than a market*,

– med beaktande av Mario Draghis rapport av den 9 september 2024 om EU:s framtida konkurrenskraft (*Draghi-rapporten*),

– med beaktande av färdplanen för sysselsättning av hög kvalitet,

– med beaktande av sin resolution av den 10 september 2025 om sammanhållningspolitikens roll för att stödja den rättvisa

---

2 EUT L 231, 30.6.2021, s. 1.
3 EUT L 231, 30.6.2021, s. 21.
4 EUT L 153, 3.5.2021, s. 48.
5 EUT L 130, 16.5.2023, s. 1.
6 EUT L 275, 25.10.2003, s. 32.
7 ILC.111/Resolution V, 16 juni 2023.

omställningen,

– med beaktande av rådets rekommendation om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet från 2022,

– med beaktande av rådets rekommendation om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet från 2022 och huvudbudskapen från sysselsättningskommittén och kommittén för socialt skydd om dess genomförande,

– med beaktande av sin resolution av den 17 december 2020 om ett starkt socialt Europa för rättvisa omställningar,

– med beaktande av sin resolution av den 9 september 2025 om offentlig upphandling,

– med beaktande av de politiska riktlinjerna för nästa Europeiska kommission 2024–2029,

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 26 februari 2025 om given för en ren industri (COM(2025)0085),

– med beaktande av kommissionens meddelande från juli 2025 *Ram för statliga stödåtgärder till stöd för given för en ren industri* (C/2025/3602),

– med beaktande av La Hulpe-förklaringen om framtiden för den europeiska pelaren för sociala rättigheter av den 16 april 2024,

– med beaktande av yttrandet från Europeiska unionens råds sysselsättningskommitté om aspekter för kvalitet i arbetet av den 6 juni 2025,

– med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 4 december 2024 *I riktning mot ett lagstiftningsförslag om en rättvis omställning och EU-politiska verktyg i syfte att bidra till en mer social europeisk grön giv*,

– med beaktande av betänkandet från utskottet för sysselsättning och sociala frågor (A10-0261/2025), och av följande skäl:

A. Den gröna och den digitala omställningen har en i grunden omvälvande effekt på Europas ekonomier, samhällen, regioner och arbetsplatser, vilket tar sig olika uttryck och kräver omfattande social- och sysselsättningspolitiska åtgärder för att förhindra negativa effekter och främja ekonomisk, social och territoriell sammanhållning. Att säkerställa en faktisk övergång till en klimatneutral och digitaliserad ekonomi och minskade beroendeförhållanden när det gäller energiförsörjning är avgörande för Europas långsiktiga välstånd, välbefinnande, hållbarhet, tillväxt och konkurrenskraft. För att den dubbla omställningen i slutändan

ska bli framgångsrik bör man framför allt se till att omställningen är rättvis och inkluderande för arbetstagare, företag och regioner och att den bidrar till social rättvisa för alla, med särskilt fokus på de mest utsatta, för att se till att ingen lämnas utanför. En rättvis omställning skulle i sig kunna ge 261 miljarder euro per år, särskilt genom att åtgärda sociala ojämlikheter och regionala skillnader[8]. Vägarna för varje drabbad region kommer att vara olika, beroende på deras ekonomiska och sociala verklighet.

B. Effekterna av den dubbla omställningen på sysselsättningen är asymmetriska i hela unionen och de socioekonomiska effekterna varierar kraftigt mellan olika regioner. Här uppstår en geografisk utmaning, eftersom arbetstillfällen i den moderna, resurseffektiva och konkurrenskraftiga ekonomin kan skapas i andra regioner än dem där arbetstillfällen går förlorade.

C. Omställningarna måste hanteras på ett sätt som säkerställer social inkludering, minskar fattigdom och ojämlikhet och tar vara på potentialen att skapa arbetstillfällen av hög kvalitet, främja demokrati på arbetsplatsen, skydda arbetstagarnas rättigheter och höja arbetsnormerna inom de sektorer som påverkas.

D. EU:s arbetsmarknader är fortfarande territoriellt uppdelade, och arbetstillfällenas kvalitet och anställningskontrakten är allt oftare atypiska till formen, särskilt bland ungdomar.

E. Att hantera övergången till en koldioxidneutral ekonomi bör inte bara handla om att stödja omställningen till nya arbetstillfällen av hög kvalitet i framväxande sektorer, utan även om att behålla befintliga arbetstillfällen och sektorer och anpassa dem till mer hållbara och rena industrier och tekniker för människor, särskilt för dem som bor i områden som påverkas mer. Det är av avgörande betydelse att man fokuserar på regioner och industrier som är beroende av fossila bränslen eftersom dessa måste omformas för att uppfylla unionens klimatåtaganden. Det är viktigt att alla, även arbetstagare och arbetssökande, får stöd i att hantera omställningen för att främja förståelse och acceptans samt ändamålsenlighet för målen i den långsiktiga strategin för klimatneutralitet 2050. Eurofounds forskning[9] visar att ett brett deltagande av det civila samhället, arbetsmarknadens parter och offentliga myndigheter i övergångsprocessen är avgörande för att säkra och rättvist fördela avkastningen från ekonomisk verksamhet och ekonomiska resurser samt hantera konflikter.

F. För Europas ekonomiska omvandling krävs ett starkt fokus på

---

8 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/774668/EPRS_BRI(2025)774668_EN.pdf

9 Eurofound (2024), Creating a new social contract for the just transition: Is partnership working? Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg.

konkurrenskraft och tillväxt. Entreprenörer och jobbskapare måste ges rätt förutsättningar att investera och expandera, och att säkerställa att medel används effektivt är avgörande för att locka privata investeringar. Det är viktigt att befolkningen i både stads- och landsbygdsområden engagerar sig i och stöder en rättvis omställning med en välavvägd balans mellan konkurrenskraft och solidaritet, och att de kan vara förvissade om att deras arbete, utkomst och livsstil skyddas så att ingen lämnas utanför.

G. Ett antal viktiga lagstiftningsinitiativ och andra initiativ på unionsnivå syftar till eller kan bidra till att hantera effekterna av den dubbla omställningen (särskilt mekanismen för en rättvis omställning, fonden för en rättvis omställning, Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter, kompetensunionen, den sociala klimatfonden, ESF+ och faciliteten för återhämtning och resiliens) och öka konkurrenskraften. Brister kvarstår emellertid i den rättsliga och politiska ramen när det gäller störningar på arbetsplatsen, arbetstagares rättigheter, socialt skydd, social dialog och utbildningsmöjligheter. Det är endast åtgärder på unionsnivå som kan säkerställa ett verkligt mervärde parallellt med uppåtgående social konvergens för att infria löftet om att ”ingen får lämnas utanför”, samtidigt som hänsyn tas till nationella arbetsmarknadsmodeller och arbetsmarknadstraditioner.

H. I Draghi-rapporten identifieras ihållande kompetensbrist som ett hinder för innovation, införande av teknik och insatser för utfasning av fossila bränslen, vilket i sin tur hämmar tillväxten och konkurrenskraften. Nästan fyra av fem små och medelstora företag i EU uppger att de har svårt att hitta arbetstagare med rätt kompetens. Försämringen av utbildningssystemen, särskilt vuxenutbildningen, innebär att arbetskraften inte förbereds för den dubbla omställningen. Deltagandet i vuxenutbildning är fortfarande otillräckligt eftersom endast 39,5 % av alla vuxna deltar i utbildning varje år[10], vilket är långt under målet för 2030 på minst 60 % – omkring 50 miljoner fler arbetstagare skulle behöva utbildning för att det ska uppnås[11].

---

10 https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=CELEX%3A52025DC0090.

11 Draghi-rapporten, s. 37.

I. Genom att investera i utveckling av högkvalificerad kompetens kan EU främja en positiv spiral med ökad produktivitet, högre löner och större ekonomisk jämlikhet. Nästan 50 % av alla vuxna kan behöva kompetenshöjning eller omskolning[12]. Enbart i EU:s energisektor kommer det att behövas minst 145 000 kvalificerade arbetstagare fram till 2030[13]. Ren teknik är en av drivkrafterna för det ekonomiska välståndet i Europa, och bidrog till 30 % av EU:s tillväxt och skapade miljontals arbetstillfällen bara under 2023[14].

J. Europas strategier för kompetens, konkurrenskraft och investeringar bör skapa möjligheter för både stora företag och små och medelstora företag, samtidigt som de tillgodoser nationella, regionala och lokala behov. Politiska åtgärder som stärker industrins kapacitet, uppmuntrar entreprenörskap och bygger upp en arbetskraft med kompetens som är anpassad till lokala förhållanden är avgörande för att säkerställa att alla européer kan dra nytta av tillväxt och innovation.

K. Tillräckligt finansierade system för välfärd och socialt skydd är en förutsättning för att säkerställa en rättvis omställning till klimatneutralitet och digital omvandling. I Draghi-rapporten betonas vidare behovet av att säkerställa att produktivitetstillväxt och social inkludering går hand i hand med medlemsstaternas välfärdssystem, som är avgörande för att man under omställningen ska kunna tillhandahålla starka offentliga tjänster, socialt skydd, bostäder, transporter och barnomsorg. Arbetstillfällen av hög kvalitet, anständiga arbetsvillkor, tillgång till socialt skydd, social dialog och kollektivförhandlingar spelar en avgörande roll för att locka och behålla arbetskraft och är viktiga för unionens konkurrenskraft och demokrati på arbetsplatsen.

L. Enligt kommissionens rapport om sysselsättning och social utveckling i Europa 2024 (ESDE 2024)[15] beror det begränsade deltagandet i vuxenutbildning på hinder såsom upplevd brist på behov, otillräckligt utbud eller svårigheter att få tillgång till relevant utbildning av god kvalitet, krockande tidsscheman, balansering av familjeansvar och ekonomiska begränsningar. I Draghi-rapporten uppmanas EU att säkerställa att alla arbetstagare har rätt till utbildning och omskolning, så att de kan övergå till nya roller när deras företag antar ny teknik, eller till goda arbetstillfällen inom nya

---

12 https://www.cedefop.europa.eu/en/publications/4223#group-downloads.

13 https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/4826f429-0545-11f0-b1a3-01aa75ed71a1/language-en.

14 https://www.cedefop.europa.eu/en/news/green-transition-creates-more-jobs-it-destroys.

15 https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/employment-and-social-developments-europe-2024-upward-social-convergence-eu-and-role-social_en.

sektorer[16].

M. En integrerad policymix som kombinerar utbildning och kompetensutveckling, finans- och industripolitik är en viktig möjliggörande faktor för Europas konkurrenskraft, sociala motståndskraft och rättvisa, strategiska autonomi, investeringar och skapande av hållbara arbetstillfällen. Den gröna och den digitala omställningen kräver betydande investeringar i omskolning, kompetenshöjning, yrkesutbildning och livslångt lärande för att ge arbetstagarna både specifik teknisk kompetens för varje yrke och den grundläggande mjuka kompetens som krävs. Äldre, lågutbildade och kvinnliga arbetstagare kan stöta på större hinder när det gäller kompetensutveckling och konkurrens om nya arbetstillfällen. Utbildningsinsatserna måste därför vara nära kopplade till politiken för en rättvis omställning. Det kommer att krävas riktat stöd till missgynnade arbetstagare och samhällen för att se till att de inte lämnas utanför.

N. Det finns fortfarande stora ekonomiska skillnader mellan EU:s medlemsstater och regioner, med stora skillnader i BNP sedan 2012, kopplade till industrins andel av den ekonomiska verksamheten.

O. I Letta-rapporten konstateras att den fria rörligheten och rätten att stanna kvar är två sidor av samma mynt och måste utvecklas gemensamt. I Letta-rapporten konstateras vidare att den fria rörligheten bör vara ett fritt val, och inte en nödvändighet för att kompensera för bristen på arbetstillfällen i vissa regioner. I rapporten framhålls behovet av att skapa möjligheter för medborgarna i alla regioner, särskilt i landsbygdsområden, även behovet av arbetstillfällen av hög kvalitet, och behovet av att hantera ojämlikheter inom och mellan länder[17]. Om den gröna omställningen inte utformas och stöds på lämpligt sätt skulle den kunna påverka sårbara regioner i östra och södra Europa oproportionerligt mycket[18] vad gäller risken för arbetslöshet och förlorade arbetstillfällen. Kolberoendet i vissa territorier medför ytterligare sårbarhet genom att sysselsättningsgraden ligger 10–15 % under EU-genomsnittet[19].

P. Färdplanen för sysselsättning av hög kvalitet förväntas främja åtgärder som hjälper medlemsstaterna och industriföretagen att tillhandahålla goda arbetsvillkor och tillgång till utbildning, och fastställer höga normer för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen, säkerställer rättvisa övergångar på arbetsmarknaden för arbetstagare och egenföretagare samt kollektivförhandlingar, i syfte att locka talanger och bidra till de europeiska industriföretagens

---

16 Draghi-rapporten, s. 19.

17 https://cohesiondata.ec.europa.eu/stories/s/py4s-5ad4.

18 https://op.europa.eu/sv/publication-detail/-/publication/24c7aa49-2451-11ee-94cb-01aa75ed71a1.

19 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2025/759354/CASP_STU(2025)759354_EN.pdf

konkurrenskraft. Därför förväntas kommissionen med arbetsmarknadens parter diskutera en ram för att stödja omstruktureringsprocesser på EU-nivå och medlemsstatsnivå. Ramen ska inriktas på en rättvis omställning, föregripande av förändringar, tidigare insatser när det finns ett hot om omstrukturering samt förbättrade informations- och samrådsinsatser.

Q. Den administrativa och tekniska kapaciteten hos de lokala aktörer som deltar i utformningen och genomförandet av den rättvisa omställningen måste stärkas. Medlemsstaterna står fortfarande inför betydande utmaningar när det gäller att ändamålsenligt förvalta och använda EU-medel på lokal nivå och bedöma klimatpolitikens olika effekter. Genomförandet av Fonden för en rättvis omställning (FRO) har gått långsamt, såsom framgår av betalningsnivån på endast 32,2 % i slutet av 2024[20]. Antalet arbetstillfällen som skapas genom FRO är inte tillräckligt för att väga upp det antal arbetstillfällen som förväntas gå förlorade i takt med att koldioxidintensiva industrier ställer om till renare teknik. Små och medelstora företag utgör ryggraden i den europeiska ekonomin och skapar en stor andel permanenta arbetstillfällen på lokal nivå. Det behövs särskilda bestämmelser för små och medelstora företag för att stärka deras roll i den rättvisa omställningen.

1. Europaparlamentet betonar att en framgångsrik övergång till mer hållbara energikällor, moderniserade industrier och en mer digitaliserad ekonomi kommer att spela en viktig roll för den långsiktiga konkurrenskraften på den globala marknaden för unionens företag och måste leda till skapandet av arbetstillfällen av hög kvalitet i unionen. Parlamentet understryker behovet av att se till att företag och arbetstagare är väl rustade att dra nytta av de möjligheter som övergången till nya och innovativa lösningar skapar, och understryker vikten av anständigt arbete och jobb som täcks av kollektivavtal, vilket är oumbärligt för att säkerställa sociala framsteg och acceptans för omställningen. Parlamentet anser att en rättslig ram för att hantera de utmaningar och möjligheter som en rättvis omställning på arbetsplatsen ger är avgörande för att säkerställa lämpliga minimistandarder som skapar klarhet och struktur för både arbetstagare och arbetsgivare när det gäller att förutse och hantera förändringar och i slutändan förbättra unionens resiliens, konkurrenskraft och uppåtgående sociala konvergens samt den sociala rättvisan. Parlamentet betonar att regioner kan stödja den rättvisa omställningen genom att kombinera socialt skydd, ekonomisk diversifiering och territoriell samordning för att minska de negativa effekterna, stärka lokala ekonomier och främja inkluderande utveckling.

---

20 Mekanismen för en rättvis omställning – Resultat 2025, Europeiska kommissionen.

2. Europaparlamentet framhåller att effekterna av utfasningen av fossila bränslen på sysselsättningen inte bara leder till minskningar i sektorerna för fossila bränslen, utan också har en mer allmän inverkan när det gäller att omdefiniera arbetstillfällen och ställa om arbetsmarknaden. Parlamentet välkomnar i detta avseende tillkännagivandet av en rättsakt om sysselsättning av god kvalitet i syfte att säkerställa att praxis på sysselsättningsområdet håller jämna steg med utvecklingen i den moderna ekonomin. Parlamentet betonar att denna rättsakt tillsammans med den kommande uppdateringen av handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter och den nya färdplanen för sysselsättning av god kvalitet måste innehålla en uppsättning konkreta åtgärder som märkbart förbättrar arbetstagarnas och egenföretagarnas arbetsvillkor, hälsa och säkerhet, demokrati på arbetsplatsen, kollektivavtalstäckning samt utbildning och kompetens samt säkerställer ett effektivt verkställande av EU:s lagstiftning om sysselsättning och socialpolitik. Parlamentet betonar att sådana åtgärder också erbjuder en möjlighet att stödja unionens arbetsgivare, särskilt små och medelstora företag, att behålla och förbättra sin konkurrenskraft genom att i partnerskap med arbetstagarna tillhandahålla en tydlig ram, inklusive praktisk vägledning och stödverktyg, som förutser och hanterar förändringar, och att investera i yrkesutbildning, kompetenshöjning och omskolning av arbetstagare för att hantera kompetens- och arbetskraftsbrist som hämmar produktiviteten och tillväxten samt försämrar arbetstagarnas framtidsutsikter.

3. Europaparlamentet betonar att digitalisering måste genomföras på ett människofokuserat sätt för att förhindra överdriven övervakning av arbetstagare och säkerställa rätten att inte vara uppkopplad samt rättvisa arbetstidsarrangemang.

4. Europaparlamentet framhåller att det är mycket viktigt att kunna förutse och hantera förändringar för att både arbetsgivare och arbetstagare samt regionala och lokala myndigheter och lokalsamhällen ska lyckas navigera i den gröna och den digitala omställningen och på ett effektivt sätt hantera de ekonomiska utmaningar som följer av negativa geopolitiska händelser och omvandla dessa till möjligheter. Parlamentet betonar att planering inför omställningen kan förhindra uppsägningar proaktivt och leda till att det skapas arbetstillfällen, bygga upp långvarig motståndskraft i företagen och på bästa sätt utnyttja tillgängliga resurser. Parlamentet betonar att sådana planer kräver beslut som kan leda till betydande förändringar i arbetsorganisationen och därför måste utarbetas inom breda partnerskap inom ramen för den sociala dialogen och kollektivförhandlingar, med full respekt för rätten till information och samråd. Parlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen att övervaka och verkställa ett fullständigt genomförande av den ram som fastställs i direktiv 2002/14/EG. Parlamentet uppmanar vidare i detta avseende medlemsstaterna att

möjliggöra en social dialog på relevanta nivåer för att underlätta övergångar mellan arbeten, särskilt för yrken som riskerar att försvinna eller minska avsevärt. Parlamentet påminner om de verktyg för tidig varning som föreskrivs i direktiv (EU) 2019/1023 och anser att en anpassning av dessa verktyg till att även omfatta omständigheter som är relevanta för den dubbla omställningen skulle säkerställa bättre upptäckt av och respons på kommande förändringar i företagens verksamhet. Parlamentet betonar behovet av att ge företag incitament att upprätta egna omställningsplaner. Parlamentet betonar att berörda parter och det civila samhället måste involveras redan i de tidigaste skedena av omställningsplaneringen för att säkerställa ett meningsfullt deltagande snarare än samråd i ett sent skede.

5. Europaparlamentet betonar att det på ett meningsfullt sätt går att minska bristen på kvalificerad arbetskraft endast genom att åtgärda tillgången och tillgängligheten till utbildning, omskolning och utbildningsmöjligheter och förbättra arbetsvillkoren. Parlamentet betonar att en social dialog mellan arbetstagare och arbetsgivare om formerna för utbildningsmöjligheter som är anpassade till arbetsmarknadens behov och som respekterar balansen mellan arbete och privatliv är avgörande och bör underlättas[21]. Parlamentet är fast övertygat om att en individuell rätt för alla arbetstagare till utbildning under arbetstid som avhjälper de största hindren för deltagande i utbildning med hjälp av kompetensutveckling och omskolning av god kvalitet, personalutbildning och stöd för karriärutveckling kan ge arbetsgivarna ett förutsägbart och stabilt utbud av kvalificerade arbetstagare. Parlamentet betonar behovet av att åtgärda kostnadshindret genom att säkerställa att utbildning är kostnadsfri för arbetstagare och stöds med hjälp av finansiering, skatteincitament och partnerskap. Parlamentet betonar att nationella institutioner och arbetsmarknadens parter ansvarar för utbildningen av anställda och framhåller deras viktiga roll i genomförandet av rätten till utbildning. Parlamentet uppmanar i detta avseende medlemsstaterna att prioritera och främja utbildningsprogram som utvecklats gemensamt av arbetstagare och deras arbetsgivare, för att säkerställa att kompetenshöjning och omskolning tillgodoser den verkliga efterfrågan och bidrar till karriärutveckling.

6. Europaparlamentet understryker behovet av att på ett meningsfullt sätt involvera ungdomar i utformningen, genomförandet och övervakningen av de politiska åtgärder som rör den rättvisa omställningen. Parlamentet efterlyser ökade ansträngningar för att genomföra ungdomsgarantin och se till att medlemsstaterna ökar andelen öronmärkta medel och anslår minst 15 % av sina ESF+-medel till riktade åtgärder och strukturreformer som stöder ungdomssysselsättning av hög kvalitet och yrkesutbildning (särskilt

---

21 Employment and Social Developments in Europe 2024, Europeiska kommissionen, s. 20.

genom avlönade praktikplatser och lärlingsutbildningar av hög kvalitet) och som underlättar övergången från skola till arbete, återintegrering i utbildning och vuxenutbildning.

7. Europaparlamentet betonar att medlemsstaterna tillsammans med regionerna måste stödja företag och arbetstagare genom att utarbeta omställningsstrategier och politiska åtgärder för en rättvis omställning på nationell nivå med beaktande av lokala särdrag. Parlamentet betonar att sådana nationella strategier bör identifiera hur omställningen påverkar regioner, enskilda sektorer och deras arbetstagare och fastställa en omfattande och övergripande plan för att mildra effekterna. Parlamentet understryker vikten av att utveckla en långsiktig vision och strategi för en ekonomisk omställning på lokal och regional nivå genom att involvera offentliga och privata aktörer, det civila samhället och den sociala ekonomin. Parlamentet betonar att det behövs direkta investeringar i innovation och ökad regional attraktionskraft genom att uppgradera och erbjuda högkvalitativa, överkomliga och tillgängliga infrastrukturer, offentliga tjänster och faciliteter för att behålla arbetstagare och skapa arbetstillfällen av hög kvalitet.

8. Europaparlamentet anser att det är avgörande att man främjar de europeiska industriföretagens ekonomiska bärkraft och, i så stor utsträckning som möjligt, förhindrar nedläggningar och påtvingade uppsägningar. Parlamentet betonar vikten av att stödja företag, särskilt små och medelstora företag, för att förhindra påtvingade uppsägningar, såsom genom tillfälliga stödprogram för att skydda sysselsättningen under övergångar, för att undvika förlust av strategisk industriell kapacitet och kvalificerad arbetskraft. Parlamentet konstaterar att om en övergång från ett arbete till ett annat är nödvändig är det mycket viktigt att behålla arbetstagarna i samma region, och att de måste ges tillräcklig tid att ställa om, samtidigt som de personliga ekonomiska förlusterna begränsas. Parlamentet kräver ett starkare skydd mot orättvisa uppsägningar och begär att arbetstagare som påverkas av omstruktureringar ska garanteras tillgång till lämplig ersättning, möjligheter till omskolning och stöd för att få ett annat arbete.

9. Europaparlamentet betonar att Eurostats regionala prognoser tyder på en fortsatt minskning av befolkningen i arbetsför ålder i många territorier under 2020- och 2030-talen, särskilt i regioner som redan är påverkade av en åldrande befolkning och av geografisk rörlighet. Parlamentet understryker att sådana tendenser riskerar att försvaga arbetskraftsutbudet, och därmed hota utvecklingen på längre sikt, vid just den tidpunkt då kvalificerade arbetstagare är avgörande för den gröna och den digitala omställningen. Parlamentet betonar vikten av människors rätt att stanna kvar i sin region eller sitt lokalområde och behovet av riktade strategier på landsbygden och i randområden. Kommissionen och medlemsstaterna uppmanas att stödja platsbaserad politik som skapar ekonomiska möjligheter för både människor och företag i landsbygdsområden, lockar privata investeringar och skapar lokala arbetstillfällen. Parlamentet understryker att sådana strategier är nödvändiga för att stärka de ekonomiska möjligheterna på landsbygden, stödja skapandet av arbetstillfällen av god kvalitet, innovation, industriell förnyelse på lokal nivå och i förlängningen säkerställa att medborgarna kan bygga en framtid i sina lokalsamhällen.

10. Europaparlamentet påminner om att det främst är små och medelstora företag som skapar varaktig lokal sysselsättning. Parlamentet betonar att tillgången till omställningsfinansiering behöver underlättas så att den är förenklad, proportionell och gynnsam för små och medelstora företag, bland annat genom att möjliggöra klusterbildning för tillgång till medel och rapporteringsskyldigheter, gemensamma digitala kontaktpunkter och obligatoriskt tekniskt stöd vid projektutformning och efterlevnad. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och de regionala myndigheterna att inrätta och stärka program för företagsstöd i de drabbade regionerna för att hjälpa uppstartsföretag samt små och medelstora företag att växa och lyckas. Parlamentet framhåller att investeringsincitament i kombination med sociala villkor kan bidra till att locka företag till utsatta regioner, samtidigt som man säkerställer en hållbar utveckling av den lokala ekonomin. Parlamentet betonar behovet av att hjälpa företag, särskilt små och medelstora, att åtgärda kompetensbristen i unionen och att främja omskolning och kompetenshöjning för att hjälpa människor att få rätt kompetens för arbetstillfällen av god kvalitet. Kommissionen uppmanas att säkerställa särskilt stöd för små och medelstora företag inom ramen för den framtida finansieringen av en rättvis omställning. Parlamentet uppmanar vidare kommissionen att följa små och medelstora företags deltagande i program för en rättvis omställning.

11. Europaparlamentet betonar att den sociala ekonomin, särskilt sociala företag för arbetsmarknadsintegration, spelar en avgörande roll för att säkerställa inkluderande och rättvisa omställningar. Parlamentet betonar behovet av stöd när det gäller tillgång till finansiering, kapacitetsuppbyggnad och tekniskt bistånd.

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att underlätta både storskaliga och småskaliga investeringar och utforma en politik som frigör ekonomiska möjligheter för den privata sektorn, särskilt för små och medelstora företag, genom att minska den administrativa bördan, sänka kraven på samfinansiering och förenkla tillgången till finansiering, med respekt för arbetstagarnas rättigheter och konsumentskyddet. Parlamentet understryker att sådana investeringar är avgörande för att stärka Europas industriella och tekniska bas, skapa arbetstillfällen av hög kvalitet och säkra en kvalificerad arbetskraft som är anpassad till lokala förhållanden, resurser och särskilda behov, i syfte att till fullo utnyttja den regionala potentialen och driva på konkurrenskraft, hållbar tillväxt och långsiktigt värdeskapande. Parlamentet betonar att entreprenörer och småföretag är centrala för investeringar, innovation och jobbskapande, särskilt i landsbygdsområden och mindre utvecklade regioner, och att finansieringsfönster och tekniskt stöd måste skräddarsys för deras behov för att fullt ut utnyttja deras potential i den gröna och digitala ekonomin och driva på hållbar tillväxt och långsiktigt värdeskapande.

13. Europaparlamentet konstaterar att det saknas exakta, disaggregerade data om hur många arbetstillfällen som gått förlorade, skapats eller påverkats av den dubbla omställningen. Parlamentet understryker att det är viktigt att förutse förändringar på arbetsmarknaden och trender i kompetensbehov för att sätta in effektiva politiska insatser i rätt tid. Parlamentet betonar behovet av att identifiera, utbyta och främja bästa praxis. Parlamentet efterlyser en konsolidering av insamlingen av relevanta uppgifter och en analys av omställningspolitikens effekter. Parlamentet betonar att indikatorer för energi- och transportfattigdom systematiskt bör integreras i övervakningsstrukturerna för en rättvis omställning så att det kan säkerställas att finansiering och sysselsättningsskapande åtgärder främst gynnar utsatta hushåll.

14. Europaparlamentet uppmuntrar till renoveringsprogram på lokal nivå som omfattar grannskap eller byar, minskar kostnaderna, stärker sammanhållningen och påskyndar omställningen.

15. Europaparlamentet beklagar att förslaget till flerårig budgetram 2028–2034 inte innehåller något fristående instrument för att hantera en rättvis omställning. Parlamentet betonar att det fortfarande behövs särskild finansiering för att hjälpa de drabbade regionerna att hantera de utmaningar som följer av den gröna omställningen. Parlamentet begär i detta sammanhang en bredare och större fond för en rättvis omställning för programperioden efter 2027, för att säkerställa att den fungerar inom ramen för delad förvaltning och principer om partnerskap, som en del av sammanhållningspolitiken och med en ökad budget. Parlamentet betonar att den nya fonden bör stödja arbetsgivare i att tillhandahålla arbetstagarna deras rätt till utbildning samt införa

omställningsplaner på företagsnivå. Parlamentet betonar att utbildningen bör vara av hög kvalitet, vara anpassad till arbetsmarknadens behov och leda till kvalifikationer och behörighet som godkänts genom transparenta och tydliga certifieringssystem som möjliggör ömsesidigt erkännande mellan medlemsstaterna. Parlamentet efterlyser övergångsfinansiering som omfattar sociala villkor för att stödja inkludering.

16. Europaparlamentet påminner om att FRO trots sina omvälvande ambitioner har ställts inför stora utmaningar när det gäller att uppnå sina mål, särskilt när det gäller att säkerställa rättvisa resultat och ge små och medelstora företag tillgång till fonden[22]. Parlamentet efterlyser förenklad tillgång till Fonden för en rättvis omställning för små och medelstora företag genom att tillhandahålla tekniskt stöd och minska de administrativa bördorna.

17. Europaparlamentet betonar vikten av att utveckla digitala färdigheter för arbetstagare på både grundläggande och avancerade nivåer. Parlamentet understryker behovet av att medborgarna ska ha grundläggande digital kompetens, medvetenhet om data och förmåga att använda onlineverktyg på ett säkert sätt för att förbli anställbara och anpassningsbara, samtidigt som man främjar mer avancerad kompetens.

18. Europaparlamentet betonar att utbildningsinstitutioner måste göra sina utbildningar mer relevanta för att möta behoven på den konkurrensinriktade arbetsmarknaden och ge inlärare, utbildare och lärare relevanta kunskaper och färdigheter så att de kan fungera som aktiva aktörer för förändring i en rättvis omställning mot miljömässigt hållbara ekonomier och ett samhälle för alla. Parlamentet betonar att effektiv utbildning är beroende av tillgången till lärare och utbildare med aktuell kunskap om hållbar och grön ekonomi, energieffektivitet samt grön och digital teknik. Parlamentet framhåller att deras roll är avgörande för att främja rätt kompetens för både yngre och äldre generationer av arbetstagare och lämplig omskolning och kompetenshöjning för de personer som påverkas av den gröna omställningen. Parlamentet understryker att utbildning av sådana lärare och utbildare därför bör prioriteras i alla strategier för kompetensinsatser på europeisk, nationell, regional och lokal nivå.

19. Europaparlamentet betonar att direkta offentliga och privata investeringar i ren infrastruktur, projekt för förnybar energi och verksamhet inom den cirkulära ekonomin är nödvändiga för att blåsa nytt liv i lokala ekonomier och bidra till att skapa arbetstillfällen av god kvalitet. Parlamentet betonar behovet av att utnyttja regionala tillgångar genom att investera i sektorer där regionerna redan har

---

22 Rättvis omställning i arbetslivet, EPRS, september 2025 https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/774668/EPRS_BRI(2025)774668_EN.pdf.

styrkor eller komparativa fördelar. Parlamentet anser att regional specialisering kan utgöra grunden för gröna industrikluster. Parlamentet betonar att stöd till forskning och innovation och främjande av samarbete mellan universitet och företag kan driva på nya hållbara affärsmodeller.

20. Europaparlamentet betonar att en konsekvent och integrerad policymix är nödvändig för att uppnå målen för en rättvis omställning. Parlamentet yrkar på att man i utformandet av EU:s klimat- och industriåtgärder bör beakta målen för inkludering, socialt skydd och kompetens. Parlamentet betonar vikten av att säkerställa att europeiska och nationella medel används för att underlätta den gröna och den digitala omställningen, inbegripet genom att främja social dialog och kollektivförhandlingar. Parlamentet kräver att EU-finansiering och statligt stöd från medlemsstaterna ska anpassas till en europeisk industripolitik i syfte att erbjuda arbetstillfällen av hög kvalitet, främja kollektivförhandlingar, respektera arbetstagarrättigheter och arbetsnormer i EU, förbättra de europeiska företagens konkurrenskraft och säkerställa bättre arbetsvillkor.

21. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkra tillräcklig finansiering för kompetens- och yrkesutbildningsprogram av god kvalitet som en långsiktig investering i arbetstagarnas och företagens produktivitet, tillväxt och konkurrenskraft. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att med stöd av kommissionen strategiskt utnyttja befintliga unionsinstrument för att genomföra kompetensunionen, särskilt kompetensgarantin. Medlemsstaterna uppmanas att i större utsträckning använda intäkter från det nationella systemet för handel med utsläppsrätter till utbildning av arbetstagare och omfördelning av arbetskraft, särskilt för arbetstagare i koldioxidintensiva regioner. Parlamentet uppmanar kommissionen att undersöka och utfärda vägledning om hur offentlig-privata partnerskap mellan medlemsstater och företag kan finansiera utbildning, omskolning och kompetenshöjning av arbetstagare, särskilt rätten till utbildning för enskilda arbetstagare.

22. Europaparlamentet påminner om vikten av integrering av personer med funktionsnedsättning och en intersektionell strategi för unga, äldre, lågutbildade och kvinnliga arbetstagare i de politiska åtgärder som rör den dubbla omställningen, exempelvis tillhandahållande av skälig anpassning i utbildningen.

23. Europaparlamentet påminner om den roll som Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för uppsagda arbetstagare (EGF) spelar för att stödja arbetstagare som påverkas av den gröna och den digitala omställningen under den återstående programperioden, och uppmanar medlemsstaterna att med stöd av kommissionen fullt ut utnyttja fonden. Parlamentet välkomnar syftet med den föreslagna översynen av nuvarande EGF för att proaktivt stödja arbetstagare

som förväntas bli uppsagda inom kort och påskynda godkännandeförfarandet för ansökningar. Parlamentet betonar dock vikten av att se till att företag som genomgår omstrukturering och som vill ansöka om stöd från fonden gör detta i fullständigt samråd med arbetstagarna och deras företrädare, bland annat vid utformningen av det individanpassade åtgärdspaketet. Parlamentet noterar med oro att EGF inte längre finns med i förslaget till flerårig budgetram för 2028–2034. Parlamentet betonar vikten av aktiva arbetsmarknadsåtgärder och sociala skyddsåtgärder för att återintegrera uppsagda arbetstagare på arbetsmarknaden efter omfattande omstruktureringar. Parlamentet uppmanar kommissionen att i nästa fleråriga budgetram säkerställa fortsatt särskilt stöd till arbetstagare som riskerar att bli uppsagda eller faktiskt blir det till följd av omfattande omstruktureringar.

24. Europaparlamentet påminner om vikten av att säkerställa en hög nivå när det gäller arbetstagarnas hälsa och säkerhet på arbetsplatsen. Parlamentet betonar vikten av att proaktivt åtgärda föränderliga arbetsmiljörisker för olika arbetsuppgifter, arbetsmönster och arbetsplatser, särskilt miljömässiga och psykosociala risker, i samband med den dubbla omställningen. Parlamentet uppmanar kommissionen att genomföra en omfattande översyn av den nuvarande strategiska ramen för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen och den befintliga rättsliga ramen för hälsa och säkerhet på arbetsplatsen i syfte att identifiera återstående luckor, säkerställa att EU:s regelverk förblir ändamålsenligt och bidra till utformningen av den strategiska ramen för perioden efter 2027.

25. Europaparlamentet betonar att arbetsplatsomställningar och omstruktureringar under den dubbla omställningen kan medföra psykosociala risker, såsom stress, osäkerhet och hot om uppsägningar. Parlamentet framhåller att arbetstagarnas psykiska hälsa och psykosociala välbefinnande måste skyddas under omställningar, bland annat genom riskbedömningar av arbetsplatsen och stödtjänster. Parlamentet yrkar på att stödprogram för psykisk hälsa, däribland rådgivning, stresshantering och system för balans mellan arbete och privatliv, ska integreras i omställningsplaner på företagsnivå.

26. Europaparlamentet betonar vikten av att stödja arbetstagarnas transformativa, grundläggande och kognitiva färdigheter, såsom kreativt och kritiskt tänkande, framsyn, motståndskraft, flexibilitet och anpassningsförmåga, motivation och självkännedom, nyfikenhet och livslångt lärande – som ett erkännande av vikten av att arbetstagarna kan anpassa sig till arbetsplatser i omvandling, uppvisa egen förmåga och skapa nya lösningar som krävs för den gröna och den digitala omställningen.

27. Europaparlamentet välkomnar Cedefops policydokument om att bygga upp en europeisk kvalifikationskarta, som ökar tydligheten,

jämförbarheten och överförbarheten av kvalifikationer i hela Europa. Parlamentet betonar att en sådan karta måste vara något mer än en akademisk exercis och fungera som ett praktiskt verktyg för konkurrenskraft, arbetsmarknadsrelevans och rörlighet. Kommissionen och medlemsstaterna uppmanas att säkerställa att den europeiska referensramen för kvalifikationer är nära kopplad till ekonomiska behov, industripolitik och investeringar i kompetens, och att grundligt och systematiskt kartlägga det nuvarande kompetensgapet på regional nivå samt förutse den framtida efterfrågan på kompetens. Parlamentet betonar att en sådan kartläggning bör inbegripa konsekvensbedömningar och leda till sektorsspecifika och territoriella åtgärder för att gynna den gröna omställningens potential i alla regioner.

28. Europaparlamentet betonar att starka sociala skyddsnät och sociala trygghetssystem är avgörande för att stödja arbetstagare och säkerställa social sammanhållning i övergångsperioder. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att, i samråd med arbetsmarknadens parter och relevanta civilsamhällesorganisationer, modernisera och stärka sina sociala trygghetssystem och grundläggande offentliga tjänster, samtidigt som deras långsiktiga hållbarhet säkerställs och utan att den finansiella bördan ökar för små och medelstora företag, med särskilt fokus på hälso- och sjukvård, transport, utbildning, politik för social inkludering, inkomststöd och bostäder till överkomliga priser samt stöd till icke-vinstdrivande leverantörer av sociala tjänster, i syfte att säkerställa motståndskraft mot chocker till följd av den dubbla omställningen som påverkar arbetsmarknaden och att anställda som förlorar sina arbeten ska kunna upprätthålla sin levnadsstandard i så stor utsträckning som möjligt.

29. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen medlemsstaterna att fullt ut genomföra rådets rekommendation om socialt skydd för arbetstagare och egenföretagare. Parlamentet uppmanar kommissionen att övervaka risker och framsteg i riktning mot sådana åtgärder genom den sociala resultattavlan och ramen för social konvergens. Parlamentet betonar vikten av att säkerställa att nationella offentliga arbetsförmedlingar är relevanta på en föränderlig arbetsmarknad så att de kan säkerställa stöd till och underlätta för människor som byter jobb på grund av omställningar.

30. Europaparlamentet betonar vikten av riktade åtgärder för att stödja de människor som påverkas mest av den dubbla omställningen, särskilt de som befinner sig i utsatta situationer. Parlamentet understryker att aktivt stöd och tidiga insatser behövs för att förhindra att människor i utsatta situationer fastnar i långtidsarbetslöshet eller blir modfällda. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att avsevärt öka det aktiva stödet till kvalitativ sysselsättning, särskilt genom att stödja tillgången till och bevarandet av kvalitativ sysselsättning, främja entreprenörskap och stimulera skapandet av arbetstillfällen av god kvalitet. Parlamentet

framhåller den roll som program för arbetsmarknadsintegration, riktad upphandling och lokala offentliga arbeten spelar för att skapa arbetstillfällen under en övergångsperiod. Parlamentet betonar behovet av att bygga upp lokala och regionala myndigheters kapacitet att framgångsrikt mobilisera investeringar, samarbeta med målgrupper i utvecklingen och tillhandahållandet av sociala stödsystem och mäta fördelningseffekter.

31. Europaparlamentet understryker behovet av att stödja system för korttidsarbete och betydelsen av riktat stöd till arbetstagare som påverkas av omställningar, med utgångspunkt i de positiva erfarenheterna av Sure. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en förstärkt Sure-mekanism inriktad på den gröna och den digitala omställningen, eftersom stöd till sådana tillfälliga åtgärder för att skydda sysselsättningen i kristider kan stabilisera de offentliga utgifterna för sysselsättningspolitik och åtgärderna för en rättvis omställning så att de omedelbara effekter som den nödvändiga omvandlingen av EU:s ekonomi får för sysselsättningen mildras, i linje med målen för en rättvis omställning.

32. Europaparlamentet betonar att effekterna på sysselsättningen kommer att skilja sig åt mellan regioner och befolkningsgrupper. Parlamentet framhåller i detta avseende behovet av att engagera lokala medborgare och intressenter, inbegripet relevanta civilsamhällesorganisationer, och ge dem möjlighet att bli aktiva aktörer i omställningen. Parlamentet betonar att lokala och regionala myndigheter bör delta direkt i utformningen, urvalet och övervakningen av projekt för att säkerställa att finansieringen används till särskilda lokala behov och stöder diversifieringen av regionala ekonomier. Parlamentet betonar att offentliga myndigheter måste delta i strategiska samråd och samarbeta med arbetsmarknadens parter under omställningen. Parlamentet betonar att ett meningsfullt deltagande kan säkerställas genom samråd i ett tidigt skede och tydliga mandat och rösträtt för arbetsmarknadens parter, små och medelstora företag, det civila samhället, den sociala ekonomin och ungdomar i regionala samordningsorgan.

33. Europaparlamentet understryker att kollektivförhandlingar är avgörande för rättvisa löner, social rättvisa och demokrati i arbetslivet, men att täckningen fortfarande är ojämn. Parlamentet påminner om att medlemsstater med en kollektivförhandlingstäckning under 80 % är skyldiga att upprätta nationella handlingsplaner med tydliga tidsfrister och särskilda åtgärder för att öka denna täckning. Kommissionen uppmanas att ge vägledning och stöd till medlemsstaterna för att stärka förhandlingssystemen, särskilt på branschnivå, med fullt deltagande av arbetsmarknadens parter. Parlamentet betonar att EU och medlemsstaterna bör stödja finansiering av kapacitetsuppbyggnad hos arbetsmarknadens parter, särskilt på regional nivå som en del av

genomförandet av rådets rekommendation om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet för att delta i en strukturerad social dialog och kollektivförhandlingar om omställningsplaner på företagsnivå.

34. Europaparlamentet anser att det begärda förslagets eventuella ekonomiska konsekvenser bör täckas av befintliga budgetanslag.

35. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution och bifogade rekommendationer till kommissionen och rådet.

BILAGA TILL RESOLUTIONEN
REKOMMENDATIONER OM INNEHÅLLET I DET BEGÄRDA FÖRSLAGET

Ett EU-direktiv för en rättvis omställning i arbetslivet: säkerställa skapandet av arbetstillfällen och blåsa nytt liv i lokala ekonomier

Europaparlamentet anser att kommissionen bör föreskriva följande principer och mål:

Rekommendation 1: Förslagets allmänna mål

Förslagets allmänna mål bör vara att inrätta en unionsram med politiska åtgärder som kan omsättas i praktiken i regioner som påverkas av den gröna och den digitala omställningen i syfte att säkerställa en socialt rättvis och inkluderande omställning och skapa och skydda arbetstillfällen av god kvalitet.

Rekommendation 2: Förslagets utformning

Med tanke på behovet av ett omfattande åtgärdspaket för att uppnå detta mål bör förslaget innehålla inslag på följande områden:

a) Arbetsvillkor.
b) Integrering av personer som står utanför arbetsmarknaden.
c) Information till och samråd med arbetstagarna.
d) Förbättringar av arbetsmiljön för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet.

Rekommendation 3: Fråga som behandlas i förslaget

Förslaget bör inriktas på följande politiska åtgärder:

a) Inrätta en särskild ram för att förutse och hantera förändringar i regioner och sektorer som står inför omställningar med utgångspunkt i principerna om obligatorisk och aktuell information till och samråd med arbetstagare och deras företrädare, social dialog och kollektivförhandlingar.

b) Säkerställa att arbetstagarnas och deras företrädares rätt till information och samråd, som föreskrivs i direktiv 2002/14/EG och i nationella bestämmelser, faktiskt tillämpas vid omställningar.

c) Fastställa en individuell rätt för arbetstagare till utbildning under arbetstid.

d) Upprätta nationella strategier för en rättvis omställning, med särskilt fokus på att utveckla en långsiktig vision för lokala ekonomier och lokal arbetskraft i alla drabbade regioner och sektorer, som ska utformas och genomföras med ett meningsfullt deltagande från arbetsmarknadens parter och lokala aktörer.

e) Utveckla stödprogram för företag, särskilt små och medelstora företag och lokala aktörer, för att uppmuntra skapandet av lokala arbetstillfällen.

f) Se till att utbud och efterfrågan på arbetskraft och kompetens matchas genom en kombination av arbetsmarknadsinformation, ökat samarbete mellan lokala aktörer, arbetsmarknadens parter och utbildningsanordnare samt främjande av omställningsplaner på företagsnivå.
g) Utveckla en övervakningsstruktur som erbjuder strategisk framsyn om omställningens effekter och arbetsmarknadsutvecklingen.

Rekommendation 4: Genomförande och verkställighet

1. Förslaget bör respektera medlemsstaternas rätt att tillämpa eller införa lagar eller andra författningar som är förmånligare för arbetstagare eller att främja eller tillåta tillämpningen av kollektivavtal som är förmånligare för arbetstagare, och bör inte utgöra ett giltigt skäl för att sänka den allmänna skyddsnivå som arbetstagare i medlemsstaterna redan åtnjuter.

2. Förslaget bör respektera arbetsmarknadens parters oberoende, däribland rätten att förhandla om och ingå kollektivavtal, och göra det möjligt för dem att på gemensam begäran anförtros genomförandet, förutsatt att det nationella systemet alltid kan garantera de resultat som eftersträvas inom ramen för förslaget.